

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- 2.....פתיחה.....
- 2.....מאלו מינים מביאים קרבנות.....
- 2.....מיני הזבחים.....
- 2.....עבודות הזבח.....
- 3.....זמן ואופן אכילת הזבחים.....
- 3.....מחשבות הזבחים.....
- א. כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח והחטאת הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן.....4
- ב. הנשחטין לשם פסח ולשם חטאת.....7
- ג. עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה.....7
- ד. ואם לא נדבה יהא.....8
- ה. סתמא עלו נמי לבעלים לשם חובה...סתמא נמי כלשמן דמי.....9
- ו. כל הגט שנכתב שלא לשם אישה פסול וסתמא נמי פסול.....10
- ז. כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים.....11
- ח. היה עובר בשוק ושמע סופרים מקריין איש פלוני גירש פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו.....11

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

פתיחה

מאלו מינים מביאים קרבנות

כל קרבנות¹ הצבור והיחיד שכשרים למזבח, אפשר שיבואו מבעלי חיים, או מצמחים, או מדומם.

הבעלי חיים שמהן יקריבו למזבח הן חמישה מינין, שלוש מיני בהמה, צאן, ועזים ובקר. ושני מיני עופות תורים, ובני יונה.

הצמחים שיקריבו מהן במזבח, הן חמישה מינין. שני גדולי קרקע חטין, ושעורין, למנחות. ושלושה גדולי אילנות, דהיינו, שמן, ולבונה, שיביאום ע"פ הרוב עם המנחות, ויין שיביאוהו לנסכים.

ומהדומם א"א שיביאו ממנו רק ב' מינין, דהיינו מים לניסוך המים בחג, והמלח שצריך למלוח בו כל הקרב למזבח:

מסכת זו עיקרה בקרבנות מבעלי חיים שנקראים זבחים כל שם שצריך לשחטן ובלשון התורה לזבחם.

מיני הזבחים

שבעת מיני זבחים הם:² א. עולה; ב. חטאת³; ג. אשם; ד. שלמים (ובכללם התודה); ה. בכור; ו. מעשר בהמה; ז. קרבן פסח.

שלושת הראשונים – עולה, חטאת ואשם – הם קדשי קדשים,

ואילו השאר – שלמים⁴, בכור, מעשר בהמה וקרבן פסח – קדשים קלים הם.

עבודות הזבח

ארבע עבודות הכרחיות⁵ ישנן להכשרו וכפרתו של הזבח, ואלו הן: א. שחיטתו; ב. קבלת דמו בכלי שרת; ג. הולכת דמו אל המזבח; ד. זריקת דמו על גבי המזבח. ויש

¹ הכל מחומר בקדש – הקדמת התפארת ישראל לסדר קדשים

² והם ט' מיני קרבנות

³ כולל חטאות הפנימיות. חטאות החיצוניות

⁴ חוץ משני כבשי העצרת הקרבים לזבח שלמים, שהם קדשי קדשים

⁵ אולם ישנם עבודות נוספות שאינן מעכבות, הקטרה כלומר שריפת חלבי הקרבן ובעולה אברי הקרבן על המזבח הפשט, ונתוח, והולכת עצים למזבח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

שדמם נזרק על הפרוכת ועל מזבח הזהב והם הנקראים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים⁶, וביוה"כ אף בין הבדים.

בקרבנות העוף ישנן רק שתי עבודות, ואלו הן: א. מליקת הראש; ב. מיצוי הדם. כל העבודות הללו אינן כשרות אלא בכהנים, חוץ מן השחיטה שהיא כשרה גם בזרים⁷.

זמן ואופן אכילת הזבחים

אין שוחטים זבחים אלא ביום, ואין זורקים את דמם אלא ביום השחיטה. את האימורים (החלבים והנתחים של הקרבן הנשרפים על גבי המזבח) מותר להקטיר במשך כל הלילה. אם לא הועלו על המזבח עד אחר עלות השחר, הרי הם פסולים.

כל הזבחים, חוץ מן העולה, בשרם נאכל, אלא שיש הבדל בין הקרבנות השונים: חטאת ואשם, שקדשי קדשים הם, בשרם נאכל רק לכהנים (זכרים), ובתוך העזרה, ליום ולילה; ואילו קדשים קלים, בשרם נאכל לבעליהם, בכל ירושלים, לשני ימים ולילה אחד, חוץ מתודה ואיל נזיר, שאינם נאכלים אלא ליום ולילה כקדשי קדשים. קרבן פסח אינו נאכל אלא בליל פסח, ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי. בשר הזבח שנשאר לאחר הזמן הקבוע לאכילתו נקרא "נותר". האוכל נותר – חייב כרת.

בשר הזבח שיצא חוץ למקומו (בקדשי קדשים שיצא חוץ לעזרה, או בקדשים קלים שיצא חוץ לירושלים), נפסל הבשר ואסור לאוכלו. בשר קדשי קדשים שיצא חוץ לעזרה לפני זריקת הדם, נפסל כל הקרבן.

מהשבות הזבחים

העושה אחת מארבע עבודות הזבח (שחיטה, קבלת הדם, הולכת הדם, זריקת הדם) במחשבה לזרוק את דמו לאחר הזמן הקבוע לזריקת דמו, או במחשבה להקטיר את אימוריו לאחר הזמן הקבוע להקטרת אימוריו, או במחשבה לאכול את בשרו לאחר הזמן הקבוע לאכילתו, הריהו פוסל את הזבח ועושהו "פיגול". האוכל פיגול – חייב כרת.

וכן אם עשה אחת מארבע עבודות הזבח על מנת לאכול את בשרו חוץ למקומו, או על מנת להקטיר את אימוריו חוץ לעזרה, הרי זה פסל את הזבח. ברם, האוכלו אינו חייב כרת, אלא עובר בלאו.

⁶ כפי שלמדנו במסכת הוריות שהפ פר העלם דבר של צבור ושעירי ע"ז ופר כהן משיח.
⁷ וכן הפשט, ונתוח, והולכת עצים למזבח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

בעת השחיטה עליו לכוין לשם ששה דברים. א) לשם זבח. דהיינו לשם אותו הקרבן, לאפוקי בשחטו לשם קרבן אחר. ב) לשם זובח, לאפוקי בשחטו לקרבן ראובן לשם שמעון. ג) לשם השם ב"ה, ר"ל לכבודו יתברך, לאפוקי בשחטו לשם חולין. ד) לשם אישים, לאפוקי בשחושב אז לצלות האימורין במזבח ולא לשרפן שם לגמרי. ה) לשם ריח, ר"ל שיחשוב שיעלה ריח שריפתן במזבח, ולאפוקי בשחושב אז לצלות האימורין למטה ולהעלין אח"כ למזבח. ו) לשם ניחוח, ר"ל שיחשוב שעי"ז יהיה כביכול נחת רוח לפניו ית' שאמר ונעשה רצונו.

ואם היה קרבן חטאת או אשם צריך שיתכוון כשזבחו שיתכפר לו בזה אותו החטא שמביא עליו אותו הקרבן. מיהו כל קרבן ששחטו סתם כשר, ובלבד שלא יהיה בלבו שום מחשבה הפוסלת.

בשאר עבודות הזבח, כקבלת הדם, והולכתו למזבח, ובזריקתו, לכו"ע על העובד לכוון מחשבתו לשם אותו הזבח ולשם בעליו. לרמב"ם אפי' למצוה א"צ שש כוונות הנ"ל. ולתוס', בכל עבודת הדם צריך עכ"פ למצוה שש כוונות הנ"ל, וכן בשעת הקטרה, צריך עכ"פ ה' כוונות, דכוונת זבוח לא שייך בהקטרה.

בסוגיות להלן יבואר מה הדין בחישוב בפירוש לשם כוונה הפוכה מהראוי.

דף ב.

א. כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח והחטאת הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן

כבר התבאר במסכת פסחים דף נט: שכל הזבחים⁸ שנשחטו⁹ במחשבת שינוי השם, בין בקרבנות יחיד בין בקרבנות צבור כשרים, ויקריבם למה

⁸ רמב"ם פסולי המוקשין טו א וקרבן פסח ד א

⁹ לומר שאפילו בשחיטה לבד לא עלו לשם חובה. זבח תודה מהתוס'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

שהוקדשו מתחילה, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה¹⁰, חוץ מן החטאת¹¹ והפסח שאם נעשו במחשבת¹² שינוי השם פסולין¹³.

אחד המשנה שם הזבח בשעת שהיטה או בשעת קבלה או בשעת הולכה או בזריקה¹⁴.

וכן עולת העוף שמלקה או שמצה דמה במחשבת שינוי השם כשירה ולא עלתה לבעלים, וחטאת העוף פסולה¹⁵.

כיצד לא עלו לשם חובה, כגון ששחט עולה לשם שלמים לא עלתה לבעלים, לא משום עולה שהם חייבין בה ולא משום שלמים, אלא חייבין להביא זבח אחר, אך קרבן זה יקריב כעולה¹⁶.

¹⁰ בקרבנות צבור לא שייך שינוי בעלים כמו שיתבאר להלן דף ד. בעוה"ת שהרי הכל בעליו.
¹¹ פרה אדומה דקרייה רחמנא חטאת האם נפסלת שלא לשמה – הוא פלוגתת ת"ק ור"א במשנה פרה פ"ד מ"א, ודעת רבנן שפוסלים שלא לשמה מבוארת גם בתוספתא זבחים פ"א ה"ז והובא גם במנחות דף כז, ונחלקו המפרשים כיצד ילפינן דפסולה שלא לשמה – ע"י פ"י הר"ש ופ"י הרא"ש במשנה פרה ד. א., ובש"מ"ק מנחות דף כז: אות א'.

¹² מדברי רבינו נראה דכל מחשבה דקדשים הוי אפי' בלא הוצאה בפה. (א"ה וכן הוא דעת הר"ב החינוך פ' צו) אך התוס' בפ"ק דזבחים (דף ד') ד"ה מחשבה נראה דס"ל דכל מחשבה דקדשים צריך הוצאה בפה וקרי לה מחשבה לפי שאין בה מעשה וכ"כ בפ' תמיד נשחט (דף ס"ג) משנה למלך הלכות פסולי המוקדשין פרק יג הלכה א'

¹³ לכאורה נימא כל מילתא וכו' אי עביד לא מהני – ע"י נתיבות הקדש (ד.) בשם הגר"י דמחשבת של"ש אינו חיסרון במעשה השחיטה אלא הוא איסור בגברא, ולא שייך אי עביד לא מהני אלא כשעצם המעשה באיסור. ועת השעה"מ ריש פ"א מהל' קרבן פסח (ד"ה וראיתי להפר"ח) דכל מילתא דאמר רחמנא וכו' לא נאמר כלל לענין קדשים, משום דבקדשים בעינן שנה הכתוב לעכב הלכך אפילו רבא מודה דלא אמרינן אי עביד לא מהני, וכ"כ מה"ק לקמן ריש פרק ב'.

¹⁴ כמו שיתבאר להלן במשנה דף יג בעוה"ת

¹⁵ כמבואר במשנה להלן דף סד:

¹⁶ זבח תודה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכן אם שחט עולת ראובן לשם שמעון, לא עלתה לא לראובן ולא לשמעון¹⁷.
וי"א¹⁸ שבשינוי בעלים אינו עולה לשם חובה רק אם חשב באחת מהעבודות
לזרוק שלא לשם הבעלים כגון שוחט קרבן ראובן לזרוק לשם שמעון, אבל
אם לא חשב לזרוק כגון ששחט לשם שמעון ואפילו שחט כדי לקבל עבור
שמעון עלו לבעלים לשם חובה.

ומהי מחשבת שינוי השם הפוסלת בקרבן פסח זה השוחט שלא לשמו, בין
ששינה שמו לשם זבח אחר בין ששינהו לשם חולין פסול¹⁹, שנאמר (שמות
יב פסוק כז) וְאֶמְרָתֶם זֶבַח פֶּסַח הוּא לָהּ, וכגון השוחט את הפסח ומחשב
שהוא שלמים, או ששחט את הפסח שלא לשם בעליו.

¹⁷ במל"מ הקשה תמיהא לי מלתא טובא שהשוה רבינו דין שינוי קודש לשינוי בעלים ובגמ' מוכח שיש הפרש
ביניהם דאילו שינוי קודש ישנו בד' עבודות כגון שוחט עולה לשם שלמים או קבל או הוליד או זרק ואילו שינוי
בעלים ליתיה כי אם בזריקה כגון שוחט או מקבל או הוליד ע"מ לזרוק דמו שלא לשם בעליו אבל אם שחט או
קבל או הוליד שלא לשם בעליו לא הוי שינוי בעלים משום דשינוי בעלים לא שייך אלא בכפרה וכפרה לא
הוי אלא בזריקה והכי איתא בפ"ק דזבחים (דף י') ומה במקום שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני שהוא כשר
לזרוק דמו של פלוני פסול וכן בדרף ד' מה לשינוי קודש שכן פסולה בגופה וישנו בד' עבודות וכן בפ' תמיד
נשחט (דף ס"א) אמרי' תאמר בשינוי בעלים דאין פסולו בגופו ואינו בד' עבודות.

¹⁸ וכן כתבו התוס' בריש פרק קמא דזבחים ד"ה כל הזבחים וצ"ע ועיין שם שנראה מדבריהם דשינוי בעלים
שהיה בזריקה עלו לבעלים לשם חובה ודוק. ויש להסתפק אליבא דתוס' דס"ל דליכא שינוי בעלים אלא בעושה
עבודה לזרוק שלא לשם בעליו אבל אם עושה עבודה שלא לשם בעליו לא מקרי שינוי בעלים אי הוי דוקא
לפסולא כגון פסח וחמאת אבל לעולם דאם שחטו שלא לשמו או קבל שלא לשמו דלא עלו לבעלים ולא בעינן
זריקה כי אם לפסולא או דלמא כל שלא חשיב לזרוק שלא לשם בעליו לא הוי שינוי כלל ועלו לבעלים ואף
על גב דההיא דפ"ק דזבחים דפריך מה לשינוי קודש כו' לא קאי אלא בשאר קרבנות מ"מ פריך דליכא
למילף שינוי בעלים משינוי קודש שהרי שינוי קודש פוסל בארבע עבודות ושינוי בעלים אינו פוסל אבל לעולם
דאינו עולה. ומ"מ ג"ל דכי היכי דאינו פוסל הכי נמי עולה לבעלים ומי שעייז היטב במ"ש התוס' בריש פ"ק
דזבחים ד"ה כל הזבחים יראה כמ"ש. מל"מ שם

¹⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה יא, הקרן אורה והזבח תודה כתבו בבאור שיטת הרמב"ם
דכיון ששחטו לשם חולין הוי כמו ששחטו שלא לאוכליו, ומקשה באבן האזל ומעם זה אינו מבורר דהא גם אם
שחטו לשם חולין יכולים הבעלים לאכול רק שאחרים ג"כ יוכלו לאכול, א"כ הוי כמו לאוכליו ושלא לאוכליו.
ובאור שמה שם כתב, שבקרבנות שעיקרן לצורך עבודות גבוה הוי, רחוק הייחס בין הקרבנות לחולין,
שבחולין השחיטה הוא לאכילה בלבד, להתיר מידי נבילה ואבר מן החי, ורק קדשים מחללין קדשים, הואיל
וקרוב הייחס אצלם, לכן מפסיד צורת הקרבן, אבל לא חולין, דרחוק ייחס השחיטה, דכאן בא להתיר לאכילה,
וכאן עיקרו צורך גבוה, אבל פסח שעיקרו אינו אלא לאכילה, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה, ואם שחטו
שלא לאוכליו פסול, וכיון דאצלו האכילה הוי עיקר כמו הזריקה א"כ כי שחט לשם חולין הוי בת מינה ומחריב
בה, שמפסיד צורת הקרבן, דייחס חולין ששחיטה בהו רק לאכילה קרוב מאוד לייחס השחיטה בפסח, שמועיל
שיאכל לבעליו, שזה מעיקרי צורך צורת הפסח, וזה סברא נכונה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

גם לענין פסול²⁰ מחשבה בקדשים אמרינן תוך כדי דיבור כדיבור, ואם חושב אחר העבודה בתכ"ד אהני מחשבתו²¹.

עוד התבאר שם דף ס. שבהקטרה, כשכיון שלא לשמה או שינוי בעלים, לאו כלום הוא שמשנמרה הזריקה שהיא הכפרה שוב אין זה מעכב²².

אם שחט סתם הפסח כשר, דסתמא לשמה²³

והתבאר שם עוד בדרף עב. שדיני שינוי השם ושינוי בעלים שפוסלים בפסח ובחטאת ובשאר הקרבנות לא לא עלו לבעלים לשם חובה, אינם אלא כשעקר שם הזבח בזדון²⁴, אבל אם טעה ודימה שזו העולה שלמים היא, ועשה כל עבודותיה לשם שלמים עלתה לבעלים לשם חובה, וכן החטאת והפסח שעשאן במחשבת שינוי השם בטעות כשרים, שעקירה בטעות אינה עקירה,

אך אם שינה בשוגג כלומר שהיה סבור שמותר לשחוט שלא לשם הזבח או שלא לשם הבעלים נחשב כשינוי השם ופוסל בפסח וחטאת.

לפיכך שחט²⁵ את הפסח בשבת שלא לשמו בטעות שהיה סבור שהוא זבח אחר, פטור מפני שהזבח כשר שעקירת שמו בטעות אינו עקירה, אבל אם ידע שהוא פסח ושחטו שלא לשמו מפני שהיה סבור שמותר לשחטו לשמו הרי זה חילל שבת בשוגג וחייב חטאת.

ב. הנשחטין לשם פסח ולשם חטאת

עוד התבאר במסכת פסחים שם שהשוחט²⁶ שאר זבחים לשם פסח אפילו שחטן אחר הצות הרי אלו כשרים ולא עלו לבעלים לשם חובה.

ג. עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה

²⁰ תבואות שור (סי' ד' ס"ק ה')

²¹ ובקונטרס גבורות שמונים (לבעל האתו"ד) אות סט' כתב דזה יתכן רק בשחיטה וקבלה והולכה אבל בזריקה לא מסתבר שאחר שנזרק דמו ונתקבל הקרבן בהכשר יתבטל הכשרו ע"י המחשבה

²² משנה למלך שם, ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קמט סעיף ח

²³ לקוטי הלכות זבחים ב: בובח תודה ד"ה זבחים ובתורת הקדשים אות ג

²⁴ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין טו, א

²⁵ רמב"ם הלכות שגגות פרק ב הלכה יא

²⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אסור לחשב בקדשים²⁷ מחשבה שאינה נכונה, לפיכך זבח ששחטו שלא לשמו, או מנחה שקמצה שלא לשמה, בין בזרזין בין בשגגה חייב להשלים שאר עבודות לשמן.

אפילו שחט וקבל והוליד במחשבת שינוי השם, חייב לזרוק²⁸ במחשבה נכונה²⁹.

ואפילו עשה מעשים המוכיחים את מחשבתו וכגון שזרק בבכור שתי מתנות שהן ארבע בשלמים במקום מתנה אחת, נוהג בכל עניניו כדין בכור, שאין טעון נסכים ותנופת חזה ושוק³⁰.

דף ב:

ד. ואם לא נדבה יהא

הפריש בנדבה³¹ כלומר שאמר הרי זו עולה או הרי זו שלמים וכדומה וחשב מחשבת שלא לשמן או שלא לשם הבעלים, על אף שמצוה לחשוב לכתחילה לשמן, גם בנדבה, מכל מקום אין יכול להביא אחר לחובתו, שכיון שאמר הרי זו אין לו תקנה באחרת.

אולם אם הפריש עולתו לכפרה על עשה שעבר, צריך להביא אחרת לכפרתו אך אינה עומדת במקום הראשונה כיון שאמר הרי זו.

²⁷ רמב"ם שם הלכה ג

²⁸ כתב הזבח תודה הנראה דשאר העבודות צריך לעשותן בהדיא לשמן דאי יעשה בסתמא הא קי"ל לקמן דכל העושה ע"ד ראשונה הוא עושה עי"ש, ובשפ"א ריש מנחות נסתפק בדבר זה, אבל מדברי הקר"א אין נראה כן דהוא מקשה הא דלקמן דף ב: פשיטא דכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ולקמן דף מא: הוא פלוגתא, ותיירץ דשמא התם דהוא עשיית איסור פליגי אבל במעשה היתר כו"ע מודו דע"ד ראשונה הוא עושה, ומבואר מדבריו דעכ"פ לרבנן במידי דאיסורא לא אמרינן דכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה. איזהו מקומן כאן

²⁹ כמבואר להלן דף ז

³⁰ זבח תודה

³¹ זבח תודה ד"ה ואם לא נדבה יהא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ה. סתמא עלו נמי לבעלים לשם חובה... סתמא נמי כלשמן דמי

כל הזבחים צריך³² העובד שתהיה מחשבתו לשם הזבח ולשם בעליו, בשעת זביחה, ובשעת קבלת הדם, ובשעת הולכת הדם, ובשעת זריקתו על המזבח, שנאמר (ויקרא ז פסוק טו) וּבָשָׂר זָבַח תֹּזְדֶת שְׁלָמִיו שתהיה זביחה עם שאר ארבע העבודות³³ לשם שלמיו, וכן שאר הקרבנות. וי"א³⁴ שגם בהקטרה.

ובעת השחיטה עליו לכיין לשם ששה דברים. א) לשם זבח. דהיינו לשם אותו הקרבן, לאפוקי בשחטו לשם קרבן אחר. ב) לשם זובח, לאפוקי בשחטו לקרבן ראובן לשם שמעון. ג) לשם השם ב"ה, ר"ל לכבודו יתברך, לאפוקי בשחטו לשם חולין. ד) לשם אישים, לאפוקי בשחושב אז לצלות האימורין במזבח ולא לשרפן שם לגמרי. ה) לשם ריח, ר"ל שיחשוב שיעלה ריח שריפתן במזבח, ולאפוקי בשחושב אז לצלות האימורין למטה ולהעלין אח"כ למזבח. ו) לשם ניחות, ר"ל שיחשוב שעי"ז יהיה כביכול נחת רוח לפניו ית' שאמר ונעשה רצונו.

ואם היה קרבן חטאת או אשם צריך שיתכוון כשזובחו שיתכפר לו בזה אותו החטא שמביא עליו אותו הקרבן. מיהו כל קרבן ששחטו סתם כשר, ובלבד שלא יהיה בלבו שום מחשבה הפוסלת.

בשאר עבודות הזבח, כקבלת הדם, והולכתו למזבח, ובזריקתו, לכו"ע על העובד לכוון מחשבתו לשם אותו הזבח ולשם בעליו. לרמב"ם אפי' למצוה א"צ שש כוונות הנ"ל. ולתוס', בכל עבודת הדם צריך עכ"פ למצוה שש כוונות הנ"ל, וכן בשעת הקטרה, צריך עכ"פ ה' כוונות, דכוונת זובח לא שייך בהקטרה.

³² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה י

³³ לכאורה אינו מכוון דהא לבד זביחה אינו כי אם שלשה עבודות והנה לפי מש"כ התוס' בזבחים ב' א' ד"ה כל וכו' דגם הקטרה צריך להיות לשם זבח אתי שפיר דהוי ארבעה דברים לבד מזביחה אבל מדברי רבינו לא משמע כן לכאורה מדלא חשיב הקטרה כאן בהדיא ולכן יותר נראה לפרש דשיעור דבריו דשאר עבודות כלם עם שחיטה נכללין בארבע עבודות וה"ק שחיטה עם יתר העבודות שהם מארבע העבודות. הר המוריה שם

³⁴ תוס' כאן ד"ה כל עיין זבח תודה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ואם שחט ועבד שאר עבודות סתם³⁵, ולא חשב כלל בעולה ובשלמים ובשאר קרבנות³⁶, הרי הן כשרים ועלו לבעלים. ואפילו שחט פסח וחטאת סתם כשרים³⁷.

ו. כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול וסתמא נמי פסול

כבר התבאר במסכת גיטין דף כ. ודרף כד. צריך³⁸ שתהיה כתיבתו וחתירתו של גט גירושין, לשם האיש המגרש ולשם האשה המתגרשת, דכתיב (דברים כד פסוק א) וְכָתַב לָהּ סֵפֶר פְּרִיִּתָתָהּ, ודרשו בו חז"ל שבא ללמד שצריך לכותבו לשמה. וכיון שהקפיד הכתוב לכותבו לשם האשה המתגרשת אמרו חז"ל שהוא הדין שצריך לכותבו גם לשם האיש המגרש, דמאי שנא. ועוד וכתב הוא בעצמו משמע, וכשהוא כותבו הרי ודאי הוא כותבו לשם עצמו שיגרש בו את אשתו, וא"כ גם כשכותבו אחר צריך שיהא בשליחותו דשלוחו כמותו.

וצריך לכותבו כדי שיגרש בו המשלח את אשתו וזהו לשמו, ואם לא כתבו לשמה אינו גט³⁹, כיצד, סופר שכתב גט ללמד בו לתלמידיו או להתלמד בו, ובא אחר ומצא שם שנכתב בגט זה הוא כשמו ושם האשה כשם אשתו

³⁵ וכאן משמע לכאורה דלכתחלה יש לו לחשוב לשמו ורק אם בדיעבד שחט סתם כשר אבל עיין בתוס' שם ד"ה קיימי וכו' שהעולה מדבריהם שם דתנאי ב"ד היה דלא לימא בהדיא לשמו אבל יחשוב בלבו והנה מדאנתנו ב"ד שלא יאמר בהדיא רק יחשוב בלבו ולא חיישי שמא לא יחשוב כלל אלא ודאי בדיעבד כשר בסתם יעו"ש היטיב א"נ י"ל דרי' יוסי ס"ל כן דתנאי ב"ד הוא אבל ת"ק ס"ל דלכתחלה יכוין ויחשוב לשמו ופסק בת"ק. הר המוריה שם.

³⁶ יש לתמוה על רבינו למה כתב בעולה ובשלמים וכו' דמשמע דדוקא הני עלו לבעלים לשם חובה ולא חטאת ופסח והא ליתא דבכולהו סתמן כלשמן דמי ועלו לבעלים לשם חובה וצ"ע. כס"מ שם, יש לתרץ דלאו דוקא נקט רבינו ז"ל עולה ושלמים למעוטי חטאת ופסח אלא אדרבה רבותא אשמעינן דאע"ג דעיקר לשם זבח בשלמים כתיב וכמו שהביא רבינו ז"ל לעיל מקרא דובשר זבח תודת שלמיו וכן בעולה כתיב לשם זבח בהדיא כמו שדרשו בסוף פ' ב"ש עולה לשם אפילו הכי אף על גב דבהדיא כתיב בהו כיון שהיה סתם כשר

³⁷ אף על גב דפסח ששחטו לשם חולין פסול מ"מ שחט פסח סתם לא מקרי נשחט שלא לשם בעליו וכשר. מרכה"מ שם וכן בזבח תודה ד"ה זבחים בסתמא

³⁸ שו"ע ונו"כ אבעה"ז קלא א

³⁹ ואין פוסל אפי' לכהונה כמ"ש ר"פ כל הגט וברמב"ם פ"ג א"כ אין קידושין של אחר תופסי' בה ואם כתב הכל לשמה והרי את מותרת כתב שלא לשמה יש לחוש לומר' אם קדשה אחר הואיל בטופסי גיטין הראשוני' לא היה כתב והרי את מותרת וכו' כמ"ש בתוס' דף כ"ו כן כתב הב"י בסימן קכ"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ושם העיר כשם עירו, ומצאו אפילו בו ביום שנכתב שאינו מוקדם ונטלו וגירש בו אינו גט, שהרי לא נכתב לשם גירושין כלל.

ז. כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים

כבר התבאר במסכת פסחים דף ס: שפסול שלא לשמה פוסל גם אם באותה עבודה חשב לשמה, בין אם חשב קודם את מחשבת הלשמה שאף בגמר דבריו אדם נתפס, וכ"ש אם חשב קודם מחשבת שלא לשמה, וכגון ששחט וחשב לשם פסח וגם לשם שלמים, וכ"ש אם חשב לשם שלמים וחזר וחשב לשם פסח בשעת השחיטה, וכן הדין במחשבת שינוי בעלים הקרבן פסול⁴⁰.

ח. היה עובר בשוק ושמע סופרים מקריין איש פלוני גירש פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו

כבר התבאר במסכת גיטין דף כד: שגט אפילו נכתב לשם גירושין, כגון שצוה אחר שהוא בן עירו לסופר לכתוב לו גט לגרש בו את אשתו⁴¹, ונמלך, ובא זה ומצאו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך תנהו לי לגרש בו את אשתי, פסול לו לגרש בו ואינו גט אפילו בדיעבד כיון שלא נכתב לא לשמו ולא לשמה.

⁴⁰ לקוטי הלכות ג. בתורת הקדשים ח
⁴¹ שו"ע ונו"כ אבעה"ז קלא ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

